

www.welcomeworkproject.eu

Dofinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Unia Europejska ani Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Welcome Work
Resources by Welcome Work
Consortium is licensed under CC BY-
SA 4.0 -
<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.en>

PRAWO DO PRACY W DANII – PRZEWODNIK DLA UCHODźCÓW

| PRAWO DO PRACY W DANII – PRZEWODNIK DLA UCHODźCÓW

Wprowadzenie

Niniejszy przewodnik wyjaśnia, kto może pracować w Danii, jakie dokumenty są potrzebne, jak sprawdzić swoje prawa oraz jakie kroki należy podjąć przed podjęciem pracy. Jest on przeznaczony dla osób, które niedawno przybyły do Danii i objęte są ochroną międzynarodową, ochroną tymczasową lub nadal oczekują na decyzję w sprawie wniosku o azyl. Jego celem jest przekazanie jasnych, praktycznych informacji, abyś mógł zrozumieć swoje prawa pracownicze i legalnie oraz bezpiecznie podjąć zatrudnienie.

Dania oferuje kilka form ochrony osobom uciekającym przed konfliktami, prześladowaniami lub poważną krzywdą. Każda kategoria ochrony wiąże się z innymi zasadami dostępu do rynku pracy. Niektóre osoby mają prawo do pracy od razu po otrzymaniu pozwolenia na pobyt, podczas gdy osoby ubiegające się o azyl muszą spełnić określone warunki, zanim otrzymają zezwolenie. Zrozumienie swojego dokładnego statusu i związanych z nim dokumentów pomaga uniknąć opóźnień, zapewnia zgodność z duńskim prawem i ułatwia znalezienie pracy.

Twoje prawo do pracy w Danii zależy od dokumentów wydanych przez Duńską Służbę Imigracyjną lub Duńską Agencję ds. Rekrutacji Międzynarodowej i Integracji (SIRI). Pracodawcy muszą sprawdzić te dokumenty przed zatrudnieniem, więc wiedza o tym, jakie zezwolenia posiadasz – oraz upewnienie się, że są one ważne – pomoże Ci płynnie rozpocząć pracę i uniknąć problemów prawnych. Oficjalne wytyczne: <https://www.nyidanmark.dk/en-GB>

01

Zrozumienie różnych rodzajów ochrony prawnej w Danii

| Zrozumienie różnych rodzajów ochrony prawnej w Danii

Aby legalnie pracować w Danii, musisz wiedzieć, jaki status ochronny posiadasz i jakie prawa z niego wynikają. Dania uznaje kilka form ochrony dla osób uciekających przed konfliktami, prześladowaniami lub krzywdą. Każda kategoria daje inne prawa, a Twój dostęp do rynku pracy zależy bezpośrednio od wydanego Ci zezwolenia na pobyt.

Status uchodźcy (status konwencyjny)

Jeśli władze duńskie uznają Cię za uchodźcę na mocy Konwencji dotyczącej statusu uchodźców z 1951 r., otrzymasz **zezwolenie na pobyt z prawem do pracy**. Zezwolenie to pozwala na natychmiastowe podjęcie zatrudnienia i pracę w dowolnej branży. Karta pobytu wydana przez Duńską Służbę Imigracyjną potwierdza Twoją tożsamość, legalny pobyt oraz prawa do pracy.

Oficjalne wytyczne dotyczące statusu uchodźcy: <https://www.nyidanmark.dk/en-GB/You-want-to-apply/Asylum/Convention-refugee>

Ochrona uzupełniająca (status osoby chronionej)

Jeśli nie kwalifikujesz się jako uchodźca w rozumieniu konwencji, ale nadal grozi Ci realne ryzyko poważnej krzywdy w Twoim kraju pochodzenia, możesz otrzymać **ochronę uzupełniającą**. Ten status ochronny również daje Ci prawo do pracy w Danii. Otrzymasz kartę pobytu potwierdzającą Twoje pozwolenie na pobyt i pracę i możesz podjąć zatrudnienie zaraz po jej otrzymaniu.

Więcej informacji na temat statusu osoby objętej ochroną: <https://www.nyidanmark.dk/en-GB/You-want-to-apply/Asylum/Protected-status>

Ochrona tymczasowa (pobyt na czas określony)

W niektórych sytuacjach, takich jak konflikt lub powszechne zagrożenie w kraju pochodzenia, Dania może przyznać **ochronę tymczasową**. Osoby objęte ochroną tymczasową zazwyczaj otrzymują **ograniczone czasowo zezwolenie na pobyt**, które obejmuje prawo do pracy. Zezwolenie to pozwala na mieszkanie i pracę w Danii, dopóki istnieją podstawy do udzielenia ochrony.

Wskazówki dotyczące ochrony tymczasowej: <https://www.nyidanmark.dk/en-GB/You-want-to-apply/Asylum/Temporary-protection-status>

Osoby ubiegające się o azyl oczekujące na decyzję

Jeśli jesteś osobą ubiegającą się o azyl, a Twoja sprawa nie została jeszcze rozstrzygnięta, nie masz automatycznie prawa do pracy. Osoby ubiegające się o azyl mogą ubiegać się o **pozwolenie na pracę** tylko wtedy, gdy spełnione są określone warunki. Jednym z kluczowych warunków jest to, że duńska służba imigracyjna nie może oczekiwać, że Twoja sprawa zostanie rozpatrzona szybko. Musisz również spełnić wymogi praktyczne, takie jak pobyt w przydzielonym miejscu zakwaterowania.

Jeśli otrzymasz zezwolenie, możesz pracować wyłącznie w zawodach zatwierdzonych przez władze i musisz przestrzegać zasad związanych z Twoim zezwoleniem. Informacje na temat pracy dla osób ubiegających się o azyl: <https://www.nyidanmark.dk/en-GB/You-want-to-apply/Asylum/Asylum-centres>. Zrozumienie, do której kategorii ochrony należysz, pomoże Ci ustalić, czy możesz podjąć pracę od razu, czy musisz ubiegać się o zezwolenie oraz jakie dokumenty musisz okazać pracodawcy.

| Dokumenty niezbędne do legalnego wykonywania pracy

Dokumenty, które musisz okazać pracodawcy, zależą od rodzaju posiadanego zezwolenia na pobyt lub statusu ochrony. Twoje prawo do pracy potwierdza zezwolenie na pobyt wydane przez Duńską Służbę Imigracyjną (SIRI). Pracodawcy są prawnie zobowiązani do sprawdzenia tego zezwolenia przed zatrudnieniem Ciebie.

W przypadku uznanych uchodźców i osób objętych ochroną uzupełniającą

Jeśli posiadasz status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, Twoja karta pobytu potwierdza Twoją tożsamość, legalny pobyt oraz prawo do pracy. Karta ta jest zazwyczaj wydawana wkrótce po otrzymaniu decyzji w sprawie ochrony. Nie potrzebujesz oddzielnego zezwolenia na pracę, a pracodawcy muszą jedynie sprawdzić, czy Twoja karta pobytu jest ważna i aktualna.

Oficjalne wytyczne dotyczące zezwoleń na pobyt dla uchodźców i osób objętych ochroną: <https://www.nyidanmark.dk/en-GB/You-want-to-apply/Asylum>

Dla osób objętych ochroną tymczasową

Jeśli korzystasz z ochrony tymczasowej, Twoje **ograniczone czasowo zezwolenie na pobyt** obejmuje zezwolenie na pracę. Dokument ten potwierdza, że możesz pracować w Danii w okresie obowiązywania ochrony tymczasowej. Przed zatrudnieniem pracodawcy sprawdzą datę ważności i warunki wymienione w Twoim zezwoleniu. Nie musisz ubiegać się o dodatkowe zezwolenie na pracę.

Informacje dotyczące ochrony tymczasowej: <https://www.nyidanmark.dk/en-GB/You-want-to-apply/Asylum/Temporary-protection-status>

Dla osób ubiegających się o azyl posiadających zezwolenie na pracę

Osoby ubiegające się o azyl nie mają automatycznego prawa do pracy. Możesz ubiegać się o pozwolenie na pracę tylko wtedy, gdy spełnione są określone warunki, w tym gdy nie przewiduje się szybkiego rozpatrzenia Twojej sprawy azylowej. Jeśli pozwolenie zostanie przyznane, otrzymasz **pozwolenie na pracę powiązane z Twoim statusem azylowym**.

Aby legalnie pracować, musisz okazać pracodawcy:

- dokumenty osoby ubiegającej się o azyl (wydane przy rejestracji wniosku)
- ważne zezwolenie na pracę dla osób ubiegających się o azyl

Bez pozwolenia na pracę osoby ubiegające się o azyl nie mogą pracować.

Wskazówki dla osób ubiegających się o azyl: <https://www.nyidanmark.dk/en-GB/You-want-to-apply/Asylum/Asylum-centres>

Dokumenty tożsamości dla wszystkich pracowników

Wszyscy pracownicy w Danii muszą być w stanie potwierdzić swoją tożsamość. Pracodawcy mogą poprosić o okazanie:

- kartę pobytu
- paszport lub dokument podróży
- dowód osobisty (jeśli jest akceptowany przez duńskie władze)

Pracodawca musi sprawdzić, czy Twoja tożsamość i uprawnienia do pracy są zgodne z informacjami zawartymi w Twoim zezwoleniu na pobyt.

| Jak sprawdzić, czy masz prawo do pracy

Jeśli nie masz pewności, czy obecnie możesz pracować w Danii, możesz potwierdzić swoją sytuację, sprawdzając swoje dokumenty i, w razie potrzeby, kontaktując się z władzami. Twoje prawo do pracy jest zawsze powiązane z rodzajem Twojej karty pobytu lub, w przypadku osób ubiegających się o azyl, z konkretnym zezwoleniem na pracę.

Sprawdź swoją kartę pobytu, jeśli posiadasz status ochrony

Jeśli posiadasz status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub ochronę tymczasową, na Twojej **karcie pobytu** będzie zaznaczone, że masz prawo do pracy. Karta ta jest wydawana przez Duńską Służbę Imigracyjną i potwierdza zarówno Twoją tożsamość, jak i prawo do pracy.

Zwróć uwagę na informacje takie jak okres ważności oraz sformułowania wskazujące na dostęp do rynku pracy. Jeśli Twoja karta pobytu jest ważna i zawiera zezwolenie na pracę, możesz pracować bez konieczności składania dodatkowych wniosków.

Oficjalne wytyczne dotyczące zezwoleń na pobyt: <https://www.nyidanmark.dk/en-GB>

Sprawdź swoje dokumenty azylowe

Jeśli jesteś osobą ubiegającą się o azyl, Twoje prawo do pracy zależy od tego, czy otrzymałeś **specjalne zezwolenie na pracę**. Osoby ubiegające się o azyl nie mają automatycznie prawa do pracy. Możesz ubiegać się o zezwolenie, jeśli nie przewiduje się szybkiego rozpatrzenia Twojej sprawy i spełniasz praktyczne wymagania określone przez władze.

Jeśli otrzymałeś pozwolenie na pracę, powinieneś posiadać:

- dokumenty rejestracji azylowej
- ważne zezwolenie na pracę wydane specjalnie dla Ciebie jako osoby ubiegającej się o azyl

Bez tego zezwolenia nie możesz legalnie pracować.

Informacje dotyczące zezwolenia na pracę dla osób ubiegających się o azyl: <https://www.nyidanmark.dk/en-GB/You-want-to-apply/Asylum/Asylum-centres>

Sprawdź ważność swoich dokumentów

Twoje prawo do pracy jest ważne tylko wtedy, gdy Twoje zezwolenie na pobyt lub zezwolenie na pracę jest aktualne. Jeśli Twoje zezwolenie wygaśnie — lub wkrótce wygaśnie — musisz jak najszybciej rozpocząć procedurę przedłużenia. Wygaśnięcie zezwolenia może zawiesić Twoje prawa do pracy do czasu wydania nowego dokumentu.

W razie wątpliwości skontaktuj się z odpowiednimi organami

Jeśli nie masz pewności co do znaczenia swoich dokumentów lub tego, czy obecnie posiadasz pozwolenie na pracę, możesz skontaktować się z Duńską Służbą Imigracyjną lub Duńską Agencją ds. Rekrutacji Międzynarodowej i Integracji (SIRI). Urzędy te mogą potwierdzić Twój status i wyjaśnić, jakie kroki należy podjąć, jeśli takie są konieczne.

Dane kontaktowe: <https://www.nyidanmark.dk/en-GB/Contact-us>

Co muszą zrobić pracodawcy w Danii

Pracodawcy w Danii muszą upewnić się, że każdy pracownik ma prawo do pracy przed rozpoczęciem zatrudnienia. Ich obowiązki różnią się w zależności od tego, czy posiadasz zezwolenie na pobyt oparte na ochronie, czy jesteś osobą ubiegającą się o azyl z konkretnym zezwoleniem na pracę. Zrozumienie, co pracodawcy muszą sprawdzić, może pomóc w uniknięciu opóźnień lub nieporozumień podczas procesu rekrutacji.

Jeśli posiadasz status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą

Jeśli posiadasz status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, pracodawca musi sprawdzić Twoją **kartę pobytu**, która wyraźnie wskazuje Twoje prawo do pracy. Nie jest wymagane żadne dodatkowe zezwolenie na pracę. Po zweryfikowaniu Twojej tożsamości i zezwolenia na pobyt pracodawca może przystąpić do standardowego procesu rekrutacji.

Wytyczne dotyczące zezwoleń na pobyt dla osób objętych ochroną: <https://www.nyidanmark.dk/en-GB/You-want-to-apply/Asylum>

Jeśli posiadasz ochronę tymczasową

Jeśli posiadasz ochronę tymczasową, Twoje **ograniczone czasowo zezwolenie na pobyt** obejmuje pozwolenie na pracę. Pracodawcy muszą jedynie sprawdzić, czy Twoja karta pobytu jest ważna i nie upłynął jej termin ważności. Nie muszą oni ubiegać się o oddzielne zezwolenie na pracę ani starać się o specjalne zezwolenie.

Informacje na temat ochrony tymczasowej: <https://www.nyidanmark.dk/en-GB/You-want-to-apply/Asylum/Temporary->

Jeśli jesteś osobą ubiegającą się o azyl i posiadasz zezwolenie na pracę

Osoby ubiegające się o azyl mogą pracować tylko wtedy, gdy otrzymały **specjalne zezwolenie na pracę dla osób ubiegających się o azyl**. Jeśli posiadasz to zezwolenie, pracodawcy muszą sprawdzić dwa dokumenty:

- dokumenty tożsamości osoby ubiegającej się o azyl oraz
- Twoje ważne zezwolenie na pracę dla osób ubiegających się o azyl

Pracodawca musi upewnić się, że oferowana praca odpowiada warunkom wymienionym w Twoim zezwoleniu na pracę, ponieważ niektóre zezwolenia są ograniczone do konkretnych miejsc pracy lub rodzajów zatrudnienia.

Wytyczne dotyczące zezwolenia na pracę dla osób ubiegających się o azyl: <https://www.nyidanmark.dk/en-GB/You-want-to-apply/Asylum/Asylum-centres>

Jeśli jesteś osobą ubiegającą się o azyl bez pozwolenia na pracę

Jeśli nie otrzymałeś pozwolenia na pracę, pracodawcy nie mogą Cię legalnie zatrudnić. Praca bez pozwolenia może wpłynąć na Twoją sprawę azylową i pociągnąć za sobą konsekwencje prawne zarówno dla Ciebie, jak i dla pracodawcy.

Ogólne obowiązki pracodawcy w Danii

Wszyscy pracodawcy muszą przestrzegać duńskiego prawa pracy, niezależnie od Twojego statusu imigracyjnego. Obejmuje to sporządzenie pisemnej umowy, zarejestrowanie Cię jako podatnika, wypłacanie wynagrodzenia co najmniej w wysokości uzgodnionej dla danej branży oraz zapewnienie bezpiecznych warunków pracy. Warunki zatrudnienia są regulowane układami zbiorowymi i muszą być przestrzegane w odniesieniu do wszystkich pracowników.

Informacje na temat duńskich przepisów dotyczących zatrudnienia: <https://workindenmark.dk/>

02

**Przewodnik
krok po kroku
dotyczący
rozpoczęcia
pracy w Danii**

| Przewodnik krok po kroku dotyczący rozpoczęcia pracy w Danii

Rozpoczęcie pracy w nowym kraju może wydawać się przytłaczające, ale proces ten w Irlandii jest zazwyczaj prosty, gdy zrozumie się poszczególne etapy. Etapy te dotyczą uchodźców, osób objętych ochroną uzupełniającą lub humanitarną, osób objętych ochroną tymczasową oraz osób ubiegających się o azyl, które po sześciu miesiącach otrzymały prawo do pracy. Postępowanie zgodnie z tym przewodnikiem pomoże Ci odpowiednio się przygotować i uniknąć opóźnień lub nieporozumień z pracodawcami.

Krok 1 – Potwierdź swój status

Sprawdź, czy posiadasz status uchodźcy, ochronę uzupełniającą, ochronę tymczasową, czy też jesteś osobą ubiegającą się o azyl. Uchodźcy, osoby objęte ochroną uzupełniającą oraz posiadacze ochrony tymczasowej posiadają zezwolenie na pobyt, które obejmuje prawo do pracy. Osoby ubiegające się o azyl mogą pracować tylko wtedy, gdy otrzymają specjalne zezwolenie na pracę dla osób ubiegających się o azyl.

Ogólne wytyczne: <https://www.nyidanmark.dk/en-GB>

Krok 2 – Zbierz dokumenty

Przygotuj dokumenty, które musisz okazać pracodawcy. Mogą to być: karta pobytu, zezwolenie na ochronę tymczasową lub – jeśli jesteś osobą ubiegającą się o azyl – dokumenty azylowe i zezwolenie na pracę. Miej pod ręką paszport lub dokument podróży do celów identyfikacyjnych.

Krok 3 – Upewnij się, że Twoje dokumenty są ważne

Sprawdź datę ważności zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pracę dla osób ubiegających się o azyl. Jeśli któryś z dokumentów wkrótce straci ważność, jak najszybciej rozpocznij proces przedłużenia, ponieważ wygaśnięcie dokumentu może spowodować zawieszenie Twoich praw do pracy.

Krok 4 – Złóż wniosek o kartę podatkową i numer CPR, jeśli to konieczne

Wszyscy pracownicy w Danii muszą posiadać numer CPR i kartę podatkową. Większość osób objętych ochroną otrzymuje numer CPR po zarejestrowaniu się w systemie, ale jeśli jeszcze go nie posiadasz, musisz złożyć wniosek. Bez karty podatkowej pracodawca nie może prawidłowo wypłacać Ci wynagrodzenia.

Informacje na temat numeru CPR i przepisów podatkowych: <https://lifeindenmark.borger.dk/>

Krok 5 – Przedstaw swoje dokumenty pracodawcy

Pracodawca musi sprawdzić Twoją tożsamość i uprawnienia do pracy. Uchodźcy, osoby objęte ochroną uzupełniającą i osoby objęte ochroną tymczasową nie potrzebują dodatkowego zezwolenia na pracę. Osoby ubiegające się o azyl muszą okazać ważne zezwolenie na pracę.

Krok 6 – Pracodawca kończy proces rejestracji

Zanim zaczniesz pracę, pracodawca musi prawidłowo zarejestrować Twoje zatrudnienie do celów podatkowych i płacowych. Jeśli Twoje zezwolenie na pracę dla osób ubiegających się o azyl zawiera konkretne warunki – na przykład konkretnego pracodawcę – pracodawca musi dokładnie przestrzegać tych warunków.

Krok 7 – Rozpocznij legalną pracę

| Utrzymanie ważności statusu

Twoje prawo do pracy w Danii zależy całkowicie od ważności Twojego zezwolenia na pobyt lub, w przypadku osób ubiegających się o azyl, od ważności konkretnych zezwoleń na pracę. Jeśli Twoje dokumenty stracą ważność lub zostaną zgubione, Twoje prawa do pracy mogą zostać zawieszone do czasu rozwiązania tej kwestii. Regularne sprawdzanie dokumentów i ich terminowe odnawianie pomaga uniknąć przerw w zatrudnieniu.

Regularnie sprawdzaj daty ważności

Sprawdź okres ważności swojej karty pobytu lub, jeśli jesteś osobą ubiegającą się o azyl, pozwolenia na pracę. Rozpocznij proces odnowienia z wyprzedzeniem. Czas rozpatrywania wniosków jest różny, a zbyt długie zwlekanie może prowadzić do tymczasowej utraty praw do pracy. Dobrym pomysłem jest sprawdzanie karty co miesiąc, zwłaszcza jeśli jej ważność wygasa w ciągu roku.

Odnawianie zezwoleń dla uchodźców, osób objętych ochroną uzupełniającą i ochroną tymczasową

Jeśli posiadasz status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub ochronę tymczasową, musisz odnowić swoje zezwolenie na pobyt przed upływem jego ważności. Zezwolenia te potwierdzają zarówno Twoje prawo do pobytu, jak i prawo do pracy w Danii. Jeśli Twoja nowa karta nie została jeszcze wydana, pracodawca może poprosić Cię o dowód złożenia wniosku o przedłużenie.

Wskazówki dotyczące przedłużania zezwoleń na pobyt: <https://www.nyidanmark.dk/en-GB>

Odnowienie zezwolenia jako osoba ubiegająca się o azyl

Jeśli jesteś osobą ubiegającą się o azyl i posiadasz pozwolenie na pracę, musisz upewnić się, że zarówno Twoje dokumenty azylowe, jak i pozwolenie na pracę pozostają ważne. Jeśli którekolwiek z nich wygaśnie, Twoje prawo do pracy wygasa do czasu otrzymania zaktualizowanego zezwolenia. Jeśli Twoja sprawa azylowa posuwa się naprzód lub zmieniają się Twoje warunki mieszkaniowe, może być konieczne poinformowanie o tym organów imigracyjnych, aby Twoje zezwolenie pozostało ważne.

Informacje na temat zezwoleń na pracę dla osób ubiegających się o azyl: <https://www.nyidanmark.dk/en-GB/You-want-to-apply/Asylum/Asylum-centres>

W przypadku zgubienia lub kradzieży dokumentów

W przypadku utraty lub kradzieży karty pobytu, zezwolenia na ochronę tymczasową lub dokumentów azylowych należy jak najszybciej zgłosić ten fakt i wystąpić o wydanie duplikatu. Pracodawcy muszą mieć możliwość potwierdzenia tożsamości i uprawnień do pracy, dlatego szybkie uzupełnienie utraconych dokumentów jest bardzo ważne.

Zachowaj kopie cyfrowe i papierowe

Warto zachować wyraźne zdjęcia cyfrowe lub zeskanowane kopie karty pobytu i innych dokumentów. Chociaż kopie nie mogą zastąpić oryginalnej karty, mogą pomóc w jej odnowieniu, zgłoszeniu utraty lub wyjaśnieniu sytuacji pracodawcy.

Zaktualizuj adres w przypadku przeprowadzki

W przypadku zmiany adresu należy zaktualizować swoje dane w systemie CPR. Ważne pisma dotyczące przedłużenia

ważności dokumentów i decyzji mogą być wysyłane na adres zarejestrowany w systemie, dlatego aktualizowanie danych zapobiega przegapieniu terminów spotkań lub upływowi terminów.

Wskazówki dotyczące adresu i CPR: <https://lifeindenmark.borger.dk/>

| Co zrobić w przypadku zmiany pracy

Zmiana pracy w Danii jest zazwyczaj prosta dla osób posiadających zezwolenie na pobyt oparte na ochronie. Twoje prawo do pracy jest związane z pozwoleniem na pobyt, a nie z konkretnym pracodawcą, co oznacza, że możesz zmieniać pracę bez ubiegania się o nowe pozwolenie, pod warunkiem że Twoje obecne dokumenty pozostają ważne. Jeśli jesteś uznanym uchodźcą, masz ochronę uzupełniającą lub tymczasową, Twoja karta pobytu zawiera już zezwolenie na pracę. Rozpoczynając nową pracę, wystarczy okazać kartę pobytu i dowód tożsamości, a nowy pracodawca dokona standardowej rejestracji do celów podatkowych i płacowych.

W przypadku osób ubiegających się o azyl sytuacja zależy od rodzaju wydanego im zezwolenia na pracę. Niektóre zezwolenia na pracę dla osób ubiegających się o azyl pozwalają na zatrudnienie tylko na konkretnym stanowisku lub u konkretnego pracodawcy. Jeśli Twoje zezwolenie zawiera takie warunki, przed zmianą pracy będziesz musiał ubiegać się o zaktualizowane zezwolenie. Jeśli Twoje zezwolenie na pracę nie jest związane z konkretnym pracodawcą, możesz zmienić pracę, o ile zezwolenie pozostaje ważne, a nowy pracodawca sprawdzi Twoje dokumenty azytowe i potwierdzi, że zezwolenie na pracę dotyczy nowego stanowiska. Ważne jest, aby dokładnie zapoznać się z treścią zezwolenia, aby zrozumieć, jakie zasady mają do Ciebie zastosowanie.

Kiedy zaczynasz nową pracę, pracodawca musi zweryfikować Twoją tożsamość i prawo do pracy, sprawdzając Twoją kartę pobytu, zezwolenie na ochronę tymczasową lub zezwolenie na pracę dla osób ubiegających się o azyl. Następnie musi zarejestrować Twoje zatrudnienie do celów podatkowych w taki sam sposób, jak w przypadku każdego innego pracownika. Jeśli niedawno odnowiłeś swoje dokumenty lub czekasz na wydanie nowej karty, pracodawca może poprosić o dowód, że wniosek o przedłużenie jest w toku.

Jeśli zmieniasz adres w związku ze zmianą pracy, powinieneś zaktualizować swoje dane w systemie CPR, ponieważ cała oficjalna korespondencja, w tym przypomnienia o przedłużeniu, jest wysyłana na Twój zarejestrowany adres. Wskazówki dotyczące aktualizacji danych osobowych można znaleźć na stronie Life in Denmark: <https://lifeindenmark.borger.dk/>

Zrozumienie tych kroków pomoże Ci uniknąć opóźnień przy zmianie pracodawcy i zapewni pełną zgodność z duńskim prawem podczas pracy.

| Typowe sytuacje i sposoby radzenia sobie z nimi

Osoby objęte ochroną w Danii często stają przed podobnymi pytaniami, przygotowując się do podjęcia pracy lub zmieniając pracę. Jedną z najczęstszych sytuacji jest sytuacja, w której pracodawca prosi o pozwolenie na pracę, mimo że Twoja karta pobytu już obejmuje prawo do pracy. Może się to zdarzyć, gdy pracodawcy nie znają różnych kategorii ochrony. Jeśli jesteś uznanym uchodźcą, masz ochronę uzupełniającą lub tymczasową, możesz wyjaśnić, że Twoje zezwolenie na pobyt samo w sobie zawiera zezwolenie na pracę, i skierować ich na oficjalną stronę internetową urzędu imigracyjnego w celu potwierdzenia. Okazanie ważnej karty pobytu zazwyczaj wystarcza, aby rozwiązać tę sytuację.

Osoby ubiegające się o azyl mogą napotkać inne trudności. Niektórzy pracodawcy nie są pewni, jak działa system zezwoleń na pracę dla osób ubiegających się o azyl, lub mogą nie zdawać sobie sprawy, że tylko niektóre z tych osób mają prawo do pracy. Jeśli otrzymałeś zezwolenie na pracę dla osób ubiegających się o azyl, możesz pokazać dokumentację azytową oraz samo zezwolenie, które potwierdzają Twoje prawo do podjęcia zatrudnienia. Jeśli Twoje zezwolenie na pracę jest powiązane z konkretnym stanowiskiem lub pracodawcą, musisz przestrzegać wymienionych warunków. Jeśli Twój pracodawca nadal ma wątpliwości, możesz skierować go do Duńskiej Służby Imigracyjnej w celu uzyskania wyjaśnień.

Kolejna częsta kwestia pojawia się, gdy dokumenty tracą ważność w trakcie zatrudnienia. Duńskie prawo wymaga od

pracodawców zapewnienia, że pracownicy posiadają ważne zezwolenia, więc pracodawca może wstrzymać Twoje zatrudnienie do czasu odnowienia karty pobytu lub zezwolenia na pracę dla osób ubiegających się o azyl. Aby tego uniknąć, ważne jest, aby rozpocząć proces odnowienia na długo przed datą wygaśnięcia. Jeśli masz dowód, że wniosek o odnowienie został złożony, możesz go pokazać pracodawcy w oczekiwaniu na nową kartę.

Osoby przeprowadzające się w obrębie Danii również czasami martwią się, czy będą mogły kontynuować pracę w nowym mieście. Dopóki Twoje zezwolenie na pobyt lub zezwolenie na pracę pozostaje ważne, możesz pracować w dowolnym miejscu w Danii. Musisz jednak zaktualizować swój adres w systemie CPR, ponieważ władze opierają się na Twoim zarejestrowanym adresie, wysyłając pisma dotyczące przedłużenia lub terminów spotkań.

Utrata dokumentów to kolejna sytuacja, która może powodować stres. Jeśli Twoja karta pobytu, dokumenty azytowe lub zezwolenie na pracę zostały zgubione lub skradzione, powinieneś to natychmiast zgłosić i złożyć wniosek o wydanie duplikatu. W oczekiwaniu na nowy dokument może być możliwe uzyskanie tymczasowego potwierdzenia statusu, które w razie potrzeby możesz pokazać pracodawcy. Informacje na temat wydawania duplikatów można znaleźć na oficjalnej stronie internetowej: <https://www.nyidanmark.dk/en-GB>

Wreszcie, jeśli masz jakiegokolwiek obawy dotyczące warunków pracy, takich jak wynagrodzenie, godziny pracy lub bezpieczeństwo, przysługują Ci takie same prawa pracownicze jak każdemu innemu pracownikowi w Danii. Możesz zwrócić się o pomoc do duńskich organów ds. pracy lub do organizacji pomagających migrantom i uchodźcom. Znajomość swoich praw i miejsc, w których można uzyskać pomoc, gwarantuje, że możesz pracować bezpiecznie i pewnie.

| Gdzie uzyskać pomoc lub dodatkowe informacje

Jeśli potrzebujesz wsparcia w zakresie dokumentów, praw pracowniczych lub statusu ochronnego w Danii, możesz zwrócić się do kilku sprawdzonych organizacji i oficjalnych służb. Zasoby te pomogą Ci zrozumieć zasady dotyczące zezwoleń, rozwiązać problemy z pracodawcami, przedłużyć dokumenty i bezpiecznie skorzystać ze swoich praw.

Oficjalna strona internetowa duńskiej służby imigracyjnej jest najbardziej wiarygodnym źródłem informacji na temat przepisów, przedłużeń i aktualizacji dotyczących uchodźców, osób objętych ochroną uzupełniającą, posiadaczy ochrony tymczasowej i osób ubiegających się o azyl. Strona zawiera wskazówki dotyczące zezwoleń na pobyt, warunków pracy i odpowiednich procedur: <https://www.nyidanmark.dk/en-GB>

W przypadku pytań dotyczących zezwoleń na pobyt, przedłużenia ważności i zezwoleń na pracę można również skontaktować się z **Duńską Służbą Imigracyjną** oraz **Duńską Agencją ds. Rekrutacji Międzynarodowej i Integracji (SIRI)**. Obie agencje są odpowiedzialne za potwierdzenie statusu prawnego i mogą wyjaśnić, jakie dokumenty należy posiadać, aby podjąć pracę.

Jeśli potrzebujesz pomocy w zrozumieniu swoich praw w miejscu pracy lub jeśli napotkasz problemy, takie jak niezapłacone wynagrodzenie, niejasne umowy lub niebezpieczne warunki pracy, **Duński Urząd ds. Środowiska Pracy** oraz **duńskie związki zawodowe** mogą udzielić Ci porady. Związki zawodowe w Danii zapewniają pracownikom silną ochronę i mogą Ci pomóc, nawet jeśli dopiero wkraczasz na rynek pracy.

Jeśli potrzebujesz niezależnej porady lub wsparcia, istnieje kilka organizacji zajmujących się uchodźcami, migrantami i osobami ubiegającymi się o azyl. Należą do nich grupy oferujące poradnictwo prawne, pomoc w znalezieniu pracy oraz pomoc w poruszaniu się po duńskim systemie. Mogą one pomóc Ci w zrozumieniu pism od władz, przygotowaniu dokumentów oraz rozwiązaniu problemów związanych z Twoim statusem ochronnym lub prawem do pracy.

Przydatne kontakty to między innymi:

- **Duńska Służba Imigracyjna (Udlændingestyrelsen)** – informacje na temat zezwoleń na pobyt, procedur przedłużania oraz spraw azytowych.
<https://www.nyidanmark.dk/en-GB/Contact-us>
- **SIRI** – porady dotyczące zezwoleń związanych z pracą i dokumentów dla obcokrajowców.
<https://www.nyidanmark.dk/en-GB/Contact-SIRI>

- **Życie w Danii (Borger.dk)** – informacje na temat numerów CPR, rejestracji podatkowej i codziennych formalności administracyjnych.
<https://lifeindenmark.borger.dk/>
- **Duńska Rada ds. Uchodźców (DRC)** – wsparcie w zakresie integracji, porady prawne i pomoc w sprawach praktycznych dla uchodźców i osób ubiegających się o azyl.
<https://drc.ngo/>
- **Praca w Danii** – wskazówki dla osób poszukujących pracy, informacje o rynku pracy i prawach pracowniczych.
<https://workindenmark.dk/>

Usługi te zapewniają rzetelne informacje, pomagają rozwiązywać praktyczne problemy oraz gwarantują zrozumienie i ochronę praw podczas pracy w Danii.

| Często zadawane pytania

Wielu uchodźców i osób objętych ochroną ma podobne pytania dotyczące pracy w Danii. Poniżej znajdują się odpowiedzi na niektóre z najczęstszych wątpliwości, wyjaśnione w prosty i praktyczny sposób.

1. **Czy uchodźcy i osoby objęte ochroną uzupełniającą potrzebują pozwolenia na pracę w Danii?**
Nie. Twoje zezwolenie na pobyt obejmuje już prawo do pracy, a pracodawcy muszą jedynie sprawdzić Twoją ważną kartę pobytu.
2. **Czy osoby objęte ochroną tymczasową mogą podjąć pracę od razu?**
Tak. Ochrona tymczasowa wiąże się z ograniczonym czasowo zezwoleniem na pobyt, które obejmuje zezwolenie na pracę.
3. **Czy osoby ubiegające się o azyl mogą pracować w Danii?**
Pracować mogą tylko osoby ubiegające się o azyl, którym przyznano specjalne zezwolenie na pracę dla azylantów. Bez tego zezwolenia osoby ubiegające się o azyl nie mogą podejmować zatrudnienia.
4. **Skąd mam wiedzieć, czy moje zezwolenie na pobyt obejmuje prawo do pracy?**
Na karcie pobytu będzie zaznaczone, czy możesz pracować. Jeśli jest ona ważna i obejmuje prawo do pracy, możesz pracować legalnie.
5. **Czy muszę odnawiać dokumenty, aby móc dalej pracować?**
Tak. Jeśli Twoje zezwolenie na pobyt lub zezwolenie na pracę dla osób ubiegających się o azyl wygaśnie, Twoje prawo do pracy zostanie zawieszone do czasu zatwierdzenia przedłużenia. Zawsze rozpoczynaj proces przedłużania z odpowiednim wyprzedzeniem.
6. **Czy mogę swobodnie zmieniać pracodawców?**
Jeśli posiadasz status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub ochronę tymczasową, możesz swobodnie zmieniać pracę. Osoby ubiegające się o azyl mogą to robić tylko wtedy, gdy ich zezwolenie na pracę nie jest powiązane z konkretnym pracodawcą lub stanowiskiem.
7. **Co się stanie, jeśli moje dokumenty wygasną w trakcie pracy?**
Twój pracodawca może być zmuszony do zawieszenia Twojego zatrudnienia do czasu przedstawienia dowodu przedłużenia lub otrzymania nowego zezwolenia.
8. **Czy potrzebuję numeru CPR, aby pracować?**
Tak. Numer CPR i karta podatkowa są wymagane dla wszystkich pracowników w Danii.
9. **Co mam zrobić, jeśli zgubię kartę pobytu lub dokumenty azylowe?**
Zgłoś utratę i natychmiast poproś o wydanie duplikatu, ponieważ musisz być w stanie udowodnić swoją tożsamość i prawo do pracy.
10. **Gdzie mogę sprawdzić oficjalne informacje dotyczące moich praw pracowniczych?**
Wszystkie oficjalne aktualizacje i wytyczne są publikowane przez Duńską Służbę Imigracyjną:
<https://www.nyidanmark.dk/en-GB>

| Praktyczna lista kontrolna dla uchodźców przygotowujących się do podjęcia pracy

Ta lista kontrolna pomoże Ci przygotować się do legalnego zatrudnienia w Danii. Możesz z niej skorzystać przed złożeniem podania o pracę lub rozpoczęciem nowej pracy.

- Sprawdź swój status imigracyjny i upewnij się, czy obejmuje on pozwolenie na pracę.
- Sprawdź swoją kartę pobytu lub zezwolenie na pracę dla uchodźców, aby upewnić się, że są one ważne i aktualne.
- Przygotuj dokumenty tożsamości, takie jak paszport, dokument podróży lub dowód osobisty.
- Zbierz dokumenty potwierdzające prawo do pracy, w tym kartę pobytu lub zezwolenie na pracę dla osób ubiegających się o azyl.
- Upewnij się, że posiadasz numer CPR i kartę podatkową. Jeśli nie, złóż wniosek za pośrednictwem serwisu Life in Denmark: <https://lifeindenmark.borger.dk/>
- Zrób papierowe i cyfrowe kopie wszystkich ważnych dokumentów do własnej dokumentacji.
- W przypadku przeprowadzki zaktualizuj swój adres w systemie CPR, aby nie przegapić pism dotyczących przedłużenia ważności dokumentów lub oficjalnych zawiadomień.
- Bądź gotowy do okazania dokumentów pracodawcom podczas ubiegania się o pracę.
- Jeśli potrzebujesz pomocy w zakresie dokumentów, praw pracowniczych lub problemów związanych z zatrudnieniem, skontaktuj się z zaufanymi organizacjami, takimi jak Duńska Rada ds. Uchodźców lub Work in Denmark.